

budou vysílány rozhlasem, může autor přednésti osobně. Jestliže přednes přednášky obstará za autora Kuratorium, sráží se z normálního honoráře jedna třetina za obstarání přednesu. Mimo přířčené ceny získává autor přednesené práce normální honorář za příslušnou relaci, kterou poukazuje pak Radiojournal. 6. Obálky s přihlášenými pracemi budou otevřeny po lhůtě stanovené v bodě 1. O došlých pracích a jejich odměnění rozhodne porota zvlášť k tomu účelu sestavená, jejíž rozhodnutí je konečné. Do poroty vysílají po 1 zástupci ministerstvo obchodu, Kuratorium rozhlasu pro průmysl, obchod a živnosti, Gremium pražského obchodnictva, Ústřední svaz čsl. průmyslníků a Zemská rada živnostenská pro Čechy. 7. Po rozdělení cen porotou budou otevřeny obálky se jmény autorů, jimž se oznámí výsledek soutěže podle usnesení poroty. Práce neodměněné porotou se buď autorům vrátí aneb se vyjedná s autory normální jejich vysílání. Soutěžitelům odměněným bude poukázána cena a zařízení vysílání práce rozhlasem, jež pak bude oznámeno autorovi. Úř.

PRÁVNICKÁ SPOLUPRÁCE SE SLOVANSKÝMI ZEMĚMI je programem »Komitétu pro právníckou spolupráci se slovanskými zeměmi«, který zřídila Stálá delegace polských právníckých sdružení a ústavů spolu s předsednictvím Polské komise pro mezinárodní právníckou spolupráci. Komitét má podporovati bezprostřední styky polských právníků s právníky slovanských států. Má navazovati styky s příbuznými organizacemi, sbírat a publikovat informace o pracích kodifikačních, vědeckém životě právním, spoluúčast při organisaci sjezdů, konferencí a pod., jakož i podávat do ciziny zprávy o právníckém životě v Polsku. Adresa komitétu je: Warszawa, Gmach Sądu Najwyższego. vr.

Literatura

JUDr. AUGUST MIŘIČKA: *Trestní právo hmotné*. Nákladem spolku čs. právníků »Všehrd« v Praze 1934, stran XVI + 414, cena neudána. — Není vhodnějšího odkazu posluchačům, s nimiž se věhlasný učitel loučí, než podati jim výsledky svého vědeckého a pedagogického snažení v tak jasné formě, jako to učinil autor v této své učebnici. Základní systematická jeho díla se zakládá na osvědčené bipartici části obecné a zvláštní. První z nich se rozpadá na úvod, na partii o trestních zákonech, o trestných činech a konečně o trestech a zabezpečovacích opatřeních. Hlavně v ústřední partii této části své práce, totiž tam, kde jedná o trestních činech, rozvíjí autor bohatou problematiku, konfrontuje různá mínění, shromažďuje názory pro i proti, nezapomínaje ovšem, že jeho spis má býti v prvé řadě učebnicí, kde dlužno se vystříhati všech nikoli nezbytných, byť snad svádějících a velmi interesantních exkursů. Jen touto ekonomikou, danou jasným vědomím účelu publikace, podařilo se autorovi shromáždit na těch nečetných stránkách celou obsáhlou látku, aniž by mu bylo možno vytknouti, že opomněl některého z problémů, jehož neznalost by se jevila jako závažný nedostatek vědomostí posluchačových. Nutno oceniti ukázněnost a kritičnost autorovu, plynoucí z jasného vědomí jeho přítomného úkolu, když dovedl zabrániti neúměrnému rozpětí některé partie, i když vědecká hloubka problému by toho snad žádala. Zde, vědom si, že píše učebnici, překonal osvědčený učitel neméně věhlasného teoretika. Se stejnou pečlivostí je propracována »zvláštní část« knihy, uspořádaná podle kriterií porušených statků. Nechybí ani citace judikatury a odkazy k odborné literatuře. Zdařilá typografická úprava zvyšuje přehlednost knihy. Pro tyto všechny vynikající vlastnosti lze Miříčkově učebnici bezpečně předpovídati nejen značný, nýbrž, vzhle-

dem k stálým průtahům v zásadní novelisaci našeho trestního práva, i dlouho trvajícím úspěch. Autorovo »bohužel«, pronesené v této souvislosti, je novým dokladem, jak dovede snaze po ideálním stavu právního řádu ve své disciplině obětovati i pochopitelný zájem na trvalé upotřebnosti svého díla.

FERDINAND PEROUTKA: *Budování státu*. Československá politika v letech poprevratových. Díl 2.: Rok 1919. Část 1., str. 537—874. Část 2.: 874—1372. in-8. — Navazuje na referát o prvním díle známého už díla v minulém ročníku (Všehrd XV. 42.) úmyslně přistupují poněkud později k referátu o dílu druhém. Především se na něm až příliš zjevně dokumentovalo, jak sice autor má látku v poznámkách připravenou, jak si však definitivně stílisaci ponechává až na dobu, kdy dodává rukopis pro jednotlivý sešit do tisku. Možno říci, že jen tak pohotové žurnalistické pero jako je Peroutkovo může zmocí nesnáze z toho plynoucí, které se právě projeví u tohoto dílu tím, že byl teprve dodatečně rozdělen na dva svazky rozpolcením nejen v archu, nýbrž i v kapitole, kam dodatečně opravou tisku byl vsunut nadpis, velmi důležitý (Pozemková reforma), bez něhož je přechod v kap. Rozkol v socialismu na str. 865 velmi nejasný. Nelze tohoto odčinit, ale tato závada by měla být pro příště důtklivým mementem, protože škodí celé práci zcela zbytečně. Druhý důvod odsunutí referátu byla zkušenosť, že o části o Štefánikovi, zvláště o kap. »Štefánikova smrt« (str. 904 a násl., nyní ve 2. svazku), v níž podal Peroutka svůj názor o povaze Štefánikově, se rozpoutala velmi prudká diskuse koncem minulého roku 1933, která — jak už to někdy bývá — nešetřila ani silnými slovy, ani inkriminacemi. Zejména se strany slovenské byl prudce napaden autor pro charakteristiku Štefánika jako — možno-li tak vyjádřití jedním slovem — tuhého konservativce. Má-li referent nyní, kdy se největší bouře přehnala, vyjádřití své stanovisko, je nutno samozřejmě s hlediska historické pravdy zásadně odmítnouti jakýkoliv útok na svobodu slova. Musíme vyslechnouti i názor opačný, byť bychom s ním nesouhlasili, protože jen osvětlením se všech stran, studiem všech pramenů se můžeme dopátratí pravdy. To také zdůraznil i univ. prof. Arne Novák v diskusi. Ale celý spor nečekaně jasně dokumentoval, jak je nesnadno psátí t. zv. současné dějiny a nepochybují, že by nebyl býval tak prudce Peroutka napaden, kdyby byl mohl celou tuto partii podati obvyklou metodou historickou, t. j. především s citací pramenů. Ovšem jde tu o circulus vitiosus: neboť citovat prameny tam, kde jde o ožehavé politické otázky, znamená zneškodnit psaní o nedávné historii. Je tedy nezbytno tuto kapitolu Peroutkovu o Štefánikovi považovat o vyslovení (a to vskutku nebojácně, protože se sahá na osobu obestřenou určitým nimbem!) autorova vlastního hlediska. Bude jistě trvat dlouhou dobu, až studiem pramenů a bez zatížení názory s té či oné strany se jednou historik po perné práci dopídí jasného názoru.

Už z toho, co bylo řečeno, je viděti, jak ojedinelou látku přináší druhý díl Peroutkova *Budování státu*. Začíná se *atentátem na Kramáře*, tedy událostí, která otfásla celou mladou republikou do základů. Ale rok 1919 měl podobných příhod řadu a teprve soustavně zpracování jako je Peroutkovo nám osvětlí obtíže, v níž se stát budoval a tuším, že čtenáře udiví, byl sám rok v jeho tíži prodělal, že všechnu krisi jsme šťastně přestáli. Tak do r. 1919 spadá zápas o Těšínsko (kap. *Sedmídení válka*) se všemi nebezpečími státu vlastně bez armády, domácí i zahraniční krise, obsazení Slovenska (*Vjezd do Bratislavy*), dále zápas politických stran o moc, zvláště zápas lidové strany katolické o postavení katolické církve ve státě (*Katolicismus v boji*), až po rozkol v sociálně-demokratické straně a pokusu o politické násilí (*První rozkol v socialismu, Teror*), dále ještě zápas o Slovensko (*Vznik a Konec války o S.*)

s neštěstím, které nečekaně stihlo Štefánika, do něhož se skládalo mnoho nadějí, a k tomu nesmírně obtížná repatriace legií (*Situace v legiích, Poselstvo na Sibiř*) a konečně problém všech problémů, jak teprve ukázala pozdější doba, mírová konference (*Počátek mírové konference, Určení hranic atd.*). Peroutka chvályhodně nezapomněl ani na hospodářské otázky a jeho kapitoly se pochopitelně soustřeďují na valutový problém a tu zase k osobě Rašínové (*Kolkování bankovek, Rašínova osobnost, Finanční otázky na mírové konferenci, Pokles valuty*), ale ovšem musil se vyrovnati i s *Pozemkovou reformou* a konečně i s problémem socialisace (*Počátek a konec s.*).

V podání zůstal autor při způsobu dosavadním. Nelze dohlédnouti ještě konce Peroutkova díla, ale jistě i tak čtenáři referátu je jasné, že dosavadní tři knihy »Budování státu« rostou v celkovou historii počátků republiky. Č a.

GENERÁL JANIN: *M. R. Štefánik*. Vydala Nezávislá Jednota čs. legionářů v Bratislavě. 1934. 8°, 60 stran. Cena neudána. V »Budování státu« napsal Ferdinand Peroutka kapitolu o Štefánikovi, která, když byla otištěna v Lidových novinách, způsobila dosti silnou debatu ve veřejnosti, jaký vlastně Štefánik byl. Protože Peroutka se pak v obraně svého pojetí odvolával na generála Janina, nadřízeného a přítele Štefánikova, byl gen. Janin požádán, aby k Peroutkovi vylíčení zaujal stanovisko. Přítomná knížka je Janinovo odpovědí na Peroutkova tvrzení; byla psána pro bratislavský Slovenský Deník, kde také poprvé byla otištěna. K letošním oslavám Štefánikovým pak vyšla knižně v úhledné úpravě Slovenské Grafie. Generál Janin rozvádí šíře pojmy, které nejasným výkladem jeho zmínek v knize »Moje účast na československém odboji« způsobily dosti trpkosti na Slovensku. Vyjasňuje na př. tvrzení, že Štefánik byl aristokratem, ale skutečným aristokratem ducha a toužil po tom, aby také vláda věci přišla do rukou nejlepších duchů v národě. Dále se zabývá Štefánikovým politickým posláním ve Francii i na Sibiři a brání Štefánika proti výtkám, že nebyla jeho činnost úspěšná. — Knižka je cenným příspěvkem k osvětlení památky Štefánikovy. čb.

PHILIPP PANETH: *Das Land von Morgen*. Genius Verlag, Lipsko. 8°, 296 stran, RM 4.—. Panethova kniha patří mezi propagační publikace Československa, napsané z iniciativy našich vládních kruhů. Paneth je redaktorem World Edition v Londýně a spolupracovníkem novoyorského United Newspaper Service a procestoval již celý svět. O svých cestách píše reportážní knihy, jež dosahují pro svůj poutavý sloh značné obliby.

Země zítřka není jedinou Panethovou knihou z Československa. Napsal ještě zvláštní reportážní publikace *Träumendes Land* o Slovensku a *Vergessenes Land* o Podkarpatské Rusi. Píše své práce anglicky, německy a francouzsky.

Země zítřka obsahuje obsáhlý popis dojmů z cesty Československem, k němuž je připojeno několik stran fotografických ilustrací, jež doplňují text. Kniha skutečně se dobře čte, protože je psána velmi svěžím stylem, všímá si různých drobností denního života a neunavuje pouhým vypočítávaním dat. Paneth je reportér a proto jeho kniha je taková. Nese to současně s sebou nebezpečí, že odbíhá od tématu, jemuž se chtěl věnovat, zabíhá někdy do pseudofilosofických úvah a rozbíjí tím ucelelost popisu.

Je zde ještě jiná vada. Paneth jako cizinec nemá dosti silného pocitu, zda všechno, o čem píše, je dost vkusné a zda je to příjemné, ač nepopisuje žádnou chybu. Tak na př. píše opravdu zvláštním způsobem své projevy obdivu našim ženám, hlavně pražským.

Kromě toho jeho kniha, jako každá reportáž, trpí tím, že záhy ztrácí aktualitu. Paneth všude staví se na stanovisko pozorovatele v den,

kdy věc píše bez zřetele k tomu, zda věc nebude již po několika měsících anachronismem.

Kniha je pěkně vypravena a snad bude dobrou pomůckou pro informaci ciziny. Její přednost je v tom, že je psána s hlediska cizince, takže vybírá opravdu to, co cizince zajímá. čb.

A. ŠOUSTAL: *Nové poplatky soudní a jiné poplatky*. Brno 1934. Nákl. vlastním. 34 stran malé osmerky, cena 7 Kč. Příručka obsahuje nové soudní poplatky, platné od 1. srpna 1931, dále pak dávku z přírůstku hodnoty, daň dědickou a darovací, převodní poplatky a stupnice kolkové, včetně kolkování smének. Sazba soudních poplatků je uvedena podle vyhlášky min. financí č. 151/1931, jenomže ve zhoršeném vydání. Kdežto v citované vyhlášce jsou sazby uvedeny v přehledných tabulkách, upravil autor sazby podle hesel (Rozsudečné, Opisy, Přílohy atd.), nedal si však ani tu práci, aby tato hesla sestavil abecedně. Autor — soudní kancelářský úředník — však »zlepšoval« termíny, v sazbě použité, jednotlivé položky sazby předělával, takže je příručka pro praktické upotřebení bezcenná. Na příkl. při rozsudečném uvádí sazbu, která podle něho platí, »nelze-li použítí jiné«, kdežto saz. pol. 6. A. a. praví: »není-li nutno použítí jiného ustanovení sazby«. Vážnější záměna je v tomtéž hesle dále, kde se mluví o usneseníh, jimiž se »na základě ústního jednání« odmítá žaloba, ačkoliv saz. pol. 6. B. b. mluví o usneseníh, jimiž se »po ústním jednání« žaloba odmítá, neboť jde o případ, vyjádřený v § 43 jur. normy. V téže větě mluví autor o »přikázání« věci jinému soudu, ačkoliv jde o pouhé »postoupení«, neboť přikázati věc může nižšímu soudu jen soud vyšší stolice, kdežto osudy prvé stolice si věc navzájem pouze postupují. Ani na jednom místě není citována sazební položka, podle které je sazba poplatku takto upravena. To je ovšem typický znak práce nepravníka, který určitou právní zásadu (na př. zde: zákonnou výši poplatku) odkudkoliv — na př. z nějaké pomůcky — se doví a pak ji apodikticky tvrdí, aniž pocituje potřebu odvoditi platnost řečení zásady z právního řádu. To je vlastně důvod, proč věnujeme tolik místa této brožurce, která vůbec nepatří do literatury právníké, neboť chceme na ní ukázati správnost našich úvah o soudních aktuárech (Všehrd XV., str. 341). Na tomto případě je viděti, že právníké práce — i když jde jen o sestavení podobné příručky o poplatcích — může dělati jenom ten, komu je běžným myšlení právníké, tedy teoreticky školený právník. Kdyby byl autor příručky — jako jiní autoři spousty takových příruček v současné době vydaných — se byl držel poplatkové sazby a jenom sazbu tuto přehledně upravil, na př. vypočtením výše jednotlivých poplatků, vyjádřených v sazbě násobkem sazby základní, byl by jistě posloužil kancelářské praxi více, než touto svou prací. —kg.

WŁADISLAW WOLTER: *Zarys systemu prawa karnego*. Czėść ogólna. Sv. I. Nakl. Leon Frommer. Krakow 1933. Stran IX-274, cena 83 Kč. — Profesor jagielonské university krakovské Władisław Wolter ve svém díle »*Nástin systému trestního práva*« se řídil touto direktivou: podati jasný obraz obecné části trestního zákoníku polského s hlediska výlučně vědeckého. Jeho úkol byl značně stížen, poněvadž autor je první, který v tak velikém rozsahu zpracovává výsek obecné části trestního práva polského; doposud totiž trestní zákoník polský z r. 1932, zbudovaný na nejmodernějších a nejsmělejších právních základech, nebyl dogmaticky zevrubně zpracován a také materiálně k tomuto zákoníku neposkytují vždy dosti jasný základ teoretický. Autor buduje svůj nástin výlučně na vědě německé, která metodologicky jest beze sporu nejhodnotnější. Tím podařilo se mu šťastně vtěsnati také obecné normy trestního práva polského do rámce obecné trestní teorie, která nezávisí na tom či onom výtvoru zákonodárném a která po většině směřuje k obecné harmonii. Nejde tudíž autorovi o nějaké praktické komentování jed-

notlivých předpisů, nýbrž o celkový obraz pod zorným úhlem *obecné metodologie*, o nastínění a řešení starých i nových problémů teoretických, které ani pro praxi nemohou býti lhotečné.

Poněvadž autor vyčerpávajícím, přehledným a jasným způsobem snaží se podati kostru všech teoretických problémů, zaujímá jeho objemné dílo pouze partii o *restných činech*. Autor hodlá tudíž obecné části věnovati dva svazky. V druhém svazku má býti pojednáno o trestech a zabezpečovacích opatřeních. Sluší dodat, že v prvním díle, věnovaném trestným činům, pojednává na konci také o trestných činech administrativních.

Dílo toto jest doporučiti zvláště těm, kdož zajímají se o metodologické úvahy ve sféře vědy trestněprávní, neboť na tomto poli spočívá jeho největší hodnota. Zvláště se to jeví v partii, věnované problému viny, neboť snad žádný problém neskýtá tolik těžkostí a nejasností jako problém viny, který právem je pokládán za centrální ve vědě trestního práva. Autor velmi pěkně zachycuje prvky psychické, jakož i elementy normativní v pojetí viny; přehledně registruje a kriticky hodnotí nejnovější učení německých kriminalistů jako zvláště Franka, Schmidta, Goldschmidta a Mezgera. V každém směru dílo *Wolterovo* má úroveň světo-
Dr. Olšar.

JOSEF PEKAŘ: *Valdštejn 1630—1634*. Dějiny valdštejnského spiknutí. — 2. nově vzdělané vydání. Druhý díl. — Praha. 1934. Melantrich. s. X-370 in-8. Kč 75. — Referovali jsme již (Všehrd XV., str. 346.) o prvním díle nového vydání Pekařova díla. V krátké a na naše poměry téměř v nezvykle rychlé lhůtě vychází druhý díl, který začíná kapitolou XI. o druhém příměří z 22. srpna 1633. Také druhému dílu Pekař předslal hutnou předmluvu, v níž vystihuje některé své myšlenky. Je, jisto, že z nich jedna z nejcennějších je právě jeho poukaz, že myšlenka Valdštejnova na pomstu se ve svém jádře kryje s programem českých nespokojenců, a že právě toto úzké spojení Valdštejnovy koncepce s českým převratovým plánem uniká ustavičně německé vědě, na niž si Pekař — ovšem plným právem — ztěžuje, že ignoruje jeho dílo jen proto, že je psáno česky. Je to smutný fakt a bude vskutku zajímavé, zda si aspoň německá věda nyní povšimne nového vydání knihy Pekařovy, převyšující úpravou i rozsahem vydání původní, když jí už uniklo prvotní zpracování.

Také druhému dílu se dostalo nové úpravy a je zásluhou nakladatele, že pochopil význam této knihy. Je to vedle nové grafické úpravy řada cenných vyobrazení, na nichž se demonstruje, jak při vhodné volbě ilustrace mohou pozvednouti vědeckou knihu. U přísně vědeckých knih je výběr obrázků velmi nesnadný, ale jednak se tím shromažďuje materiál pro vědecké pracovníky příští, jednak se kniha zpřístupní vážným čtenářům, byť neodborníkům. Ilustrace doprovázející Pekařova Valdštejna v 2. díle jsou většinou fotografie, někdy velmi vzácných originálů. Kromě toho je tu vložena mapa knížectví frýdlandského s počátku 1634, kterou na základě podrobných místopisných studií sestavil univ. prof. Dr. J. V. Šimák. Upozorňuji právního historika, že na ni prof. Šimák zakreslil i dvě území, později od Čech odpadlá, a to úsek novosvětský (ztraceno 1710) a Gerlachsheim im Winkel (ztrac. 1805). Konečně sluší vzpomenouti rejstříku věcného (uspořádání je typu známého z Pekařových Katastrů) a jmenného, který při velikém množství jmen jistě značně pracně, ale tím záslužněji pořídil Dr. Jan Hertl, jenž tím otevřel přístup k historii nejedné důležité osoby z tohoto pohnutého údobí českých dějin.
Č a.